

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2015. gada 27. martā
(OR. en)

7634/15

WTO 79
COMER 48
COASI 38
CODEC 441

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2015. gada 26. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretārs <i>Uwe CORSEPIUS</i> kungs
K- <i>jas</i> dok. Nr.:	COM(2015) 139 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Gada ziņojums par ES un Korejas brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2015) 139 *final*.

Pielikumā: COM(2015) 139 *final*

Briselē, 26.3.2015.
COM(2015) 139 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par ES un Korejas brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par ES un Korejas brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu

1. Ievads

2014. gada 1. jūlijā aprit trešā gadadiena Brīvās tirdzniecības nolīguma (BTN) noslēgšanai starp ES un tās dalībvalstīm un Korejas Republiku ("Koreja"); šo nolīgumu provizoriski piemēro no 2011. gada jūlija¹. Tas ir pirmais vērienīgais un visaptverošais jaunās paaudzes BTN. Tas ir arī pirmais ES tirdzniecības nolīgums ar Āzijas valsti.

Jau ir izdarīts arī pirmais BTN grozījums — lai ņemtu vērā Horvātijas pievienošanos ES, 2014. gada martā tika parakstīts BTN Papildu protokols, ko provizoriski piemēro no 2014. gada 26. maija. To noslēgs, tiklīdz Koreja paziņos ES, ka ir pabeigusi savas iekšējās procedūras.

Šis ir trešais gada ziņojums par BTN īstenošanu, ko sagatavo saskaņā ar noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Regulā (ES) Nr. 511/2011, ar ko īsteno divpusējo aizsargpasākumu klauzulu Brīvās tirdzniecības nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm un Korejas Republiku². Atbilstīgi šīs regulas 13. panta 1. punktam Komisija publicē gada ziņojumu par nolīguma piemērošanu un īstenošanu. Turklāt 3. panta 3. punktā noteikts, ka Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadēju uzraudzības ziņojumu ar aktuāliem statistikas datiem par preču importu no Korejas jutīgās nozarēs un tajās jomās, uz kurām pēc ražošanas nozares pieprasījuma attiecināta uzraudzība. Tāpēc ar šo ziņojumu izpildītas abas minētās ziņošanas prasības.

Ziņojumā arī sniegts pārskats par darbībām, ko veikušas dažādas komitejas un darba grupas, kas saskaņā ar BTN izveidotas tā īstenošanas uzraudzības nolūkā. Tā kā vairums minēto komiteju un darba grupu tikās 2014. gada otrajā pusgadā, attiecībā uz BTN īstenošanas struktūru darbībām ziņojumā aplūkots laikposms no 2013. gada jūlija līdz 2014. gada decembrim.

2. VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS —TIRDZNIECĪBAS APJOMA PĀRMAIŅAS PĒC TRIM BTN ĪSTENOŠANAS GADIEM

2.1. Analīzē izmantotā metodika

Turpmāk sniegtā analīze par divpusējām tirdzniecības plūsmām starp ES un Koreju ir balstīta uz datu par BTN īstenošanas trešo gadu (no 2013. gada jūlija līdz 2014. gada jūnijam) salīdzinājumu ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā un provizoriskās piemērošanas (no 2010. gada jūlija līdz 2011. gada jūnijam).

¹ BTN Eiropas Savienībā tiek piemērots provizoriski, līdz visas ES dalībvalstis to būs ratificējušas. Informācija par ratifikācijas gaitu ir pieejama Padomes tīmekļa vietnē par nolīgumiem: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2010036>

² OV L 145, 31.5.2011., 19. lpp.

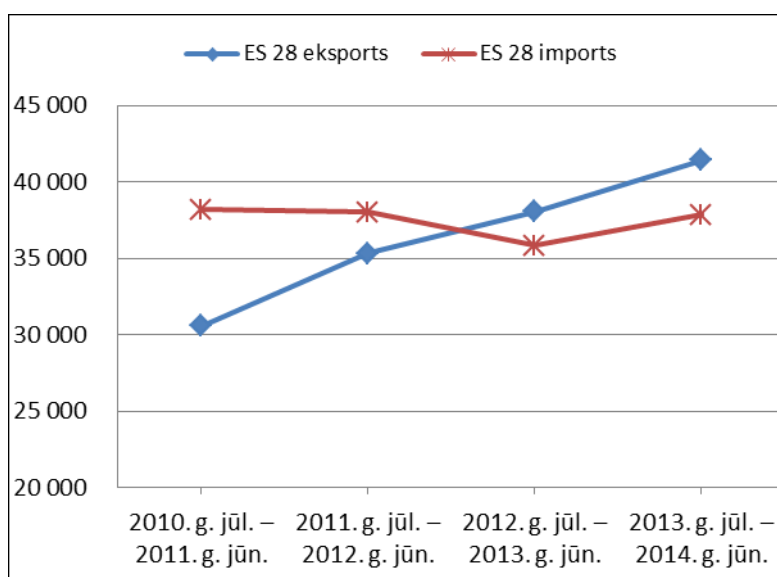
Jānorāda, ka tirdzniecības plūsmu pārmaiņas nevar saistīt tikai ar BTN, jo tās ietekmē arī citi faktori. Tomēr turpmāk izklāstītie rādītāji sniedz pietiekamu priekšstatu par BTN līdzšinējo ietekmi.

2.2. Preču tirdzniecības kopējās pārmaiņas

ES preču eksports uz Koreju pieauga par 35 %, t. i., no EUR 30,6 mljrd. 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā līdz EUR 41,4 mljrd. BTN īstenošanas trešajā gadā.

BTN satvarā pilnīgi vai daļēji liberalizēto produktu eksports no ES uz Koreju šajā laikposmā pieauga vairāk nekā eksports kopumā, t. i., par attiecīgi 46 % un 37 %.

1. diagramma. ES preču eksports uz Koreju un Korejas preču imports ES laikposmā no 2010. gada jūlija līdz 2014. gada jūnijam (miljonos EUR)

Informācijas avots: COMEXT

BTN īstenošanas trešajā gadā ES importēto Korejas preču kopējā vērtība bija EUR 37,9 mljrd. —gandrīz tikpat, cik 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā. Tomēr īstenošanas trešajā gadā importa apjoms bija par 6 % lielāks nekā iepriekšējā gadā.

Jānorāda, ka BTN īstenošanas trešajā gadā no pārējās pasaules importēto preču apjoms Eiropas Savienībā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, saruka par 4 %. Patiesībā samazinājās 14 galveno ES piegādātāju importēto preču apjoms ES, izņemot Koreju un Turciju (katrai 6 % pieaugums), un Ķīnu (1 % pieaugums).

Pretēji vispārīgajai Korejas eksporta uz ES tendencei BTN satvarā pilnīgi vai daļēji liberalizēto produktu ES importa apjoms pieauga par attiecīgi 21 % un 26 %, savukārt tādu no Korejas uz ES eksportēto preču apjoms, kurām saskaņā ar lielākās labvēlības režīmu (*MFN*) piemēro nulles tarifus, samazinājās par 23 %.

Kopumā BTN īstenošanas trešajā gadā EUR 7,6 mljrd. lielais tirdzniecības deficīts ar Koreju pārtapa EUR 3,6 mljrd. lielā ES tirdzniecības pārpalikumā.

ES īpatsvars Korejas kopējā importā no pārējās pasaules ir pieaudzis no 9 % (pirms BTN) līdz 11 % (BTN īstenošanas trešajā gadā). Šajā laikposmā ES īpatsvars Korejas kopējā eksporta rādītājā no 11 % samazinājās līdz 9 %.

Svarīgākās ES eksportēto produktu kategorijas bija:

- mašīnas un iekārtas (*TDC*³ 16) —gandrīz 34 % uz Koreju eksportēto ES preču. BTN īstenošanas trešajā gadā šo preču eksports palielinājās par vairāk nekā 23 %, salīdzinot ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā;
- transporta aprīkojums (*TDC* 17) —kopš BTN stāšanās spēkā šo produktu eksports ir palielinājies par 56 %, un lielākais pieaugums ir noticis pēdējos divos BTN īstenošanas gados. Tie veido 16 % no kopējā ES preču eksporta uz Koreju;
- ķīmiskie produkti (*TDC* 06) —BTN īstenošanas trešajā gadā to eksports ir pieaudzis par 9 % un veido 12 % no kopējā ES preču eksporta;
- citas produktu kategorijas, kuru eksports no ES kopš 2011. gada jūlija ievērojami pieaudzis, ir minerālprodukti (par vairāk nekā 1000 %⁴), koksne, kā arī pērles un dārgmetāli⁵ (par aptuveni 120 %).

Ja BTN nebūtu spēkā, īstenošanas trešajā gadā par pašreizējo uz Koreju eksportēto ES preču apjomu būtu jāmaksā muitas nodokļi EUR 1,6 mljrd. apmērā.

Galvenās produktu kategorijas, ko ES importē no Korejas, ir:

- mašīnas un iekārtas (36 % no Korejas preču importa ES) —šo produktu imports ES kopš BTN stāšanās spēkā sarucis par 20 %;
- transporta aprīkojums (26 % no kopējā Korejas preču importa ES) —visu trīs BTN īstenošanas gadu laikā šo produktu imports ES ir bijis svārstīgs —2014. gada jūnijā rādītājs bija gandrīz tāds pats kā 2011. gada jūnijā;
- ievērojams ES importa apjoma pieaugums tika konstatēts plastmasas, minerālu un ķīmisko produktu nozarēs (attiecīgi aptuveni 51 %, 112 % un 48 % pieaugums kopš BTN stāšanās spēkā).

2.3. Pakalpojumu tirdzniecība un ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI)

Statistika par pakalpojumu tirdzniecību BTN īstenošanas trešajā gadā vēl nav sagatavota un pieejama.

³ *Tarif Douanier Commun* (= kopējais muitas tarifs)

⁴ ES minerālproduktu (*TDC* 05) eksports uz Koreju galvenokārt palielinājās BTN īstenošanas pirmajā gadā (par aptuveni 674 %).

⁵ Attiecīgi *TDC* 09 un *TDC* 14.

ES pakalpojumu eksports uz Koreju 2013. gadā pieauga par 18 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, un tā apmērs bija EUR 10,6 mljrd. Šajā laikposmā Koreja uz ES eksportēja pakalpojumus EUR 5,6 mljrd. apmērā —par 11 % vairāk nekā 2012. gadā.

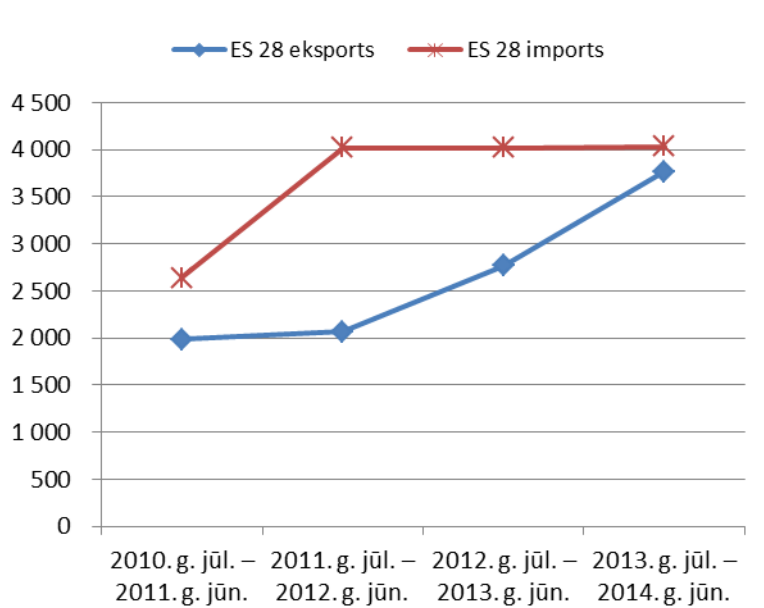
ES uzkrātie ĀTI Korejā 2013. gadā bija EUR 32,6 mljrd., savukārt Korejas uzkrātie ĀTI ES —EUR 18,9 mljrd.

2.4. Mehānisko transportlīdzekļu un to daļu tirdzniecības pārmaiņas

ES mehānisko transportlīdzekļu (HS 8703) eksports uz Koreju pieauga par 90 % —no EUR 2 mljrd. (74 600 vienību) 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā līdz EUR 3,8 mljrd. (141 800 vienību) BTN īstenošanas trešajā gadā —, un tas bija 9 % no kopējā ES preču eksporta uz Koreju. Šis rādītājs palielinājās galvenokārt BTN īstenošanas otrajā un trešajā gadā, kad eksporta gada pieaugums bija aptuveni 35 %.

ES imports no Korejas pieauga par 53 % (no EUR 2,6 mljrd. līdz EUR 4 mljrd.) jeb importēto vienību izteiksmē —par 25 %, t. i., no 300 000 vienību līdz 375 000 vienību. Gandrīz viss pieaugums (53 %) notika BTN īstenošanas pirmajā gadā. Mehāniskie transportlīdzekļi veido 11 % no kopējā Korejas preču importa ES. Šajā laikposmā no pārējās pasaules importēto vieglo automobiļu skaits ES samazinājās par 7 %.

2. diagramma. Mehāniskie transportlīdzekļi —ES eksports uz Koreju un Korejas eksports uz ES laikposmā no 2010. gada jūlija līdz 2014. gada jūnijam (miljonos EUR)

Informācijas avots: COMEXT

BTN īstenošanas trešajā gadā ES automobiļu detaļu eksports uz Koreju pieauga par 6 %, salīdzinot ar 12 mēnešu periodu pirms BTN īstenošanas, un eksporta apmērs bija aptuveni EUR 1,1 mljrd., savukārt Korejas automobiļu detaļu eksporta uz ES pieaugums pārsniedza 20 % —no EUR 2,2 mljrd. 12 mēnešu periodā pirms BTN līdz EUR 2,6 mljrd. BTN

īstenošanas trešajā gadā. Trīs īstenošanas gadu periodā attiecīgo produktu imports no pārējās pasaules pieauga tikai par 3 %.

2.5. BTN paredzēto tarifu preferenču izmantošana

Atbilstīgi jaunākajiem pieejamajiem datiem, kas attiecas uz laikposmu no 2013. gada jūlija līdz 2014. gada jūnijam, ES kopējais preferenču izmantošanas rādītājs Korejas tirgū ir 65,9 %.

Pamatojoties uz *TDC* kategorijām, augstākais kopējais preferenču izmantošanas rādītājs ir konstatēts transporta aprīkojuma (*TDC 17*) nozarē, t. i., 94 %, un dzīvnieku un to izcelsmes produktu nozarē (*TDC 1*), t. i., 89 %. Zemākais kopējais preferenču izmantošanas rādītājs ir pārļu un dārgmetālu nozarē (*TDC 14*), t. i., 40 %, parasto metālu (*TDC 15*), jēlādu un kailādu (*TDC 8*), kā arī mašīnu (*TDC 16*) nozarēs, t. i., aptuveni 50 %.

Šķiet, ka atsevišķās kategorijās salīdzinoši zemā preferenču izmantošanas līmeņa iemesls nav izcelsmes noteikumos paredzētie ierobežojumi vai ES eksportētāju preferenču robežas attiecībā pret Korejas *MFN* likmi. Apspriedēs ar nozaru pārstāvjiem kā vienu no iespējamajiem iemesliem minēja BTN prasību, saskaņā ar kuru eksportētājiem, lai varētu izmantot preferenciālo tarifu režīmu, jāpiesakās apstiprināta eksportētāja statusam — šī prasība tiek uzskatīta par apgrūtināšu gan laika, gan resursu ziņā. Turklāt atsevišķi eksportētāji, kas izmanto savus reģionālos pārvadājumu mezglus Āzijā, nevar izmantot BTN paredzētās preferences, jo saskaņā ar BTN “tiešo pārvadājumu” klauzulu preces uzskatāmas par ES vai Korejas “izcelsmes” precēm tad, ja ievestas Korejā tieši no ES (un otrādi).

Kopējais preferenču izmantošanas rādītājs Korejas eksportam uz ES 2013. gadā bija 81,3 %. Augstākie kopējie preferenču izmantošanas rādītāji (virs 90 %) tika konstatēti transporta aprīkojuma un minerālproduktu (*TDC 05*) nozarēs, savukārt zemākie (aptuveni 33 %) — pārļu, kā arī jēlādu un kailādu nozarēs.

3. BTN ĪSTENOŠANAS STRUKTŪRU DARBĪBAS

BTN institucionālajos noteikumos tika paredzēta septiņu specializēto komiteju un septiņu darba grupu izveide, kā arī dialoga par intelektuālo īpašumu (“II dialogs”) sākšana. Ikgadējai ES un Korejas BTN Tirdzniecības komitejai ministru līmenī ir uzraudzības funkcijas, un tā nodrošina BTN pienācīgu darbību. 2014. gadā notika visu komiteju un darba grupu sanāksmes, kā arī II dialogs. Galvenā norises vieta bija Brisele, un turpmāk ir sniegts kopsavilkums par šiem pasākumiem.

Briselē 2014. gada 17. jūnijā notika **Mehānisko transportlīdzekļu un to daļu darba grupas** sanāksme. Tajā galvenokārt apsprieda jautājumus, kas saistīti ar piekļuvi tirgum, nevis BTN īstenošanu. Sanāksmē *inter alia* pārsprieda Korejas tiesību aktu priekšlikumus par degvielas patēriņa efektivitāti, transportlīdzekļu vidējā emisiju līmeņa sistēmām, riepu marķēšanu, Korejas jauno regulējumu par riepu energoefektivitāti, lielapjoma autobusu papildu bremzēšanas sistēmām, transportlīdzekļu platuma ierobežojumiem un autovilcējiem. Puses pārrunāja arī BTN 2.C pielikuma atjaunināšanu, kas jāveic, lai ņemtu vērā pārskatītos ES juridiskos atsaucē dokumentus par vilkšanas āķiem un ierīcēm, kuras nodrošina autovadītāja redzamību, un vienojās, ka Tirdzniecības komitejai būtu jāvienojas par atjaunināšanu.

Farmaceutisko produktu un medicīnas ierīču darba grupa, kas tikās 2014. gada 18. jūnijā Briselē, apsprieda Korejas farmaceutisko produktu cenu noteikšanas sistēmu un inovatīvu zāļu

vērtības pienācīgu atzīšanu, pārskatīto Korejas cenu apjoma nolīgumu, zāļu sērijas numuru norāžu sistēmas īstenošanu Korejā, aktīvās farmaceitiskās vielas (*API*), Korejas metodoloģiju medicīnas ierīču kompensācijas cenu samazināšanai un ES medicīnas ierīču tiesību akta grozījuma projektu. Lai apzinātu regulējuma saskaņošanas iespējas farmaceitisko produktu un medicīnas ierīču nozarēs, pēc darba grupas sanāksmes notika ekspertu diskusija.

Tajā pašā dienā, t. i., 2014. gada 18. jūnijā, Briselē notika **Ķīmisko vielu darba grupas** sanāksme, kurā apmainījās ar informāciju par katras puses noteikumiem ķīmisko vielu jomā (*REACH*). Koreja informēja ES par *K-REACH* īstenošanas grafiku un procesu, savukārt ES sniedza informāciju par pasākumiem, ko īsteno, lai atbalstītu *REACH* īstenošanas nolūkā izveidotos ES MVU. Komiteja arī vienojās par turpmāku Korejas Vides ministrijas un Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA*) tehnisko sadarbību ķīmisko vielu jomā.

Seulā 2014. gada 18. un 19. jūnijā notika **Muitas komitejas** sanāksme. Komiteja apsprieda izcelsmes pārbaudes procedūras un metodes, kā arī izcelsmes noteikumus, tostarp noteikumu par tiešajiem pārvadājumiem, un saistībā ar to ES atgādināja, ka ir būtiski pārskatīt pašreizējo noteikumu par tiešajiem pārvadājumiem un to pārveidot par nemainīšanas noteikumu, kas ļautu sadalīt sūtījumus trešā valstī. Komiteja apsprieda arī apstrādāta surimi “galvenās sastāvdaļas” interpretāciju un konkrētu ražojumu izcelsmes noteikumu (*PSR*) transponēšanu attiecībā uz produktiem, ko klasificē ar HS kodiem 2007–2012. Tika pārspriestas arī iespējas noslēgt atzīto uzņēmēju savstarpējās atzīšanas nolīgumu.

Briselē 2014. gada 16. septembrī notika **Preču tirdzniecības komitejas** sanāksme. Komiteja apstiprināja Preču tirdzniecības komitejas lēmuma projektu par tarifu likmes kvotas (*TRQ*) administrēšanas noteikumu pieņemšanu. Komiteja arī apsprieda dažādus ar BTN īstenošanu un divpusējo tirdzniecību saistītus tematus, piemēram, bioloģisko lauksaimniecības produktu ekvivalenci, 2.B pielikuma 3. papildinājuma (elektronika) pārskatīšanu, mašīnām piemērotās Korejas drošuma sertifikācijas prasības un kosmētiku. ES arī atkārtoti pieprasīja šādus BTN grozījumus —pārskatīt tiešo pārvadājumu klauzulu, iekļaut klauzulu par precēm, kas tiek ievestas pēc remonta, un attiecināt pielikumu par mehāniskajiem transportlīdzekļiem un automobiļiem piemērotajiem ārpustarifa pasākumiem (2.C pielikums) arī uz autovilcējiem.

Briselē 2014. gada 17. septembrī notika **Korejas pussalas eksportējamo preču pārstrādes zonu (*OPZ*) komitejas** sanāksme. Koreja sniedza jaunākās ziņas par situāciju saistībā ar Kesonas (*Gaeseong*) rūpniecisko kompleksu (speciālā ekonomiskā zona Ziemeļkorejā, ko kopīgi pārvalda Dienvidkoreja un Ziemeļkoreja). Komiteja pārskatīja turpmākas ekonomiskās attīstības nosacījumus un apsprieda *OPZ* kritēriju un maksimālā apjoma noteikšanu. ES ņēma vērā Korejas priekšlikumus un izskaidroja ES politiskos ierobežojumus. Abas puses atzina, ka minētais jautājums ir politiski jutīgs, tomēr vienojās, ka turpinās apspriedes darba līmenī.

Seulā 2014. gada 25. septembrī notika **IĪ dialogs**. Abas puses sniedza jaunāko informāciju par IĪ jomā īstēnotajiem likumdošanas un politikas pasākumiem, īpaši attiecībā uz patentiem, preču zīmēm, dizainparaugiem un autortiesībām. ES atgādināja par BTN īstenošanas aspektu attiecībā uz noteikumiem par publiska izpildījuma tiesībām un to, ka Korejas tiesību akti jāpielāgo BTN. Dialogā arī pārrunāja ar IĪ noteikumu izpildi saistītus jautājumus. Puses apsprieda arī pieeju un stratēģiju, ko tās ievēro attiecībā uz IĪ aspektiem trešās valstīs.

Seulā 2014. gada 26. septembrī notika pirmā **Valsts iepirkuma darba grupas** sanāksme. Abas puses apmainījās ar informāciju par pašreizējo stāvokli vietējā valsts iepirkuma tirgū un

attiecīgajām prognozēm, izvērtēja pašreizējo situāciju attiecībā uz piekļuvi to valsts iepirkuma tirgiem, kā arī BTN nodaļas par valsts iepirkumu īstenošanu. Puses arī pārrunāja pašreizējos tirgus ierobežojumus un šķēršļus, to novēršanas veidus, kā arī to, kā palielināt dalību abu pušu valsts iepirkuma tirgos.

Briselē 2014. gada 10. oktobrī notika **Sanitāro un fitosanitāro pasākumu komitejas** sanāksme. Komiteja apsprieda Korejas cāļa un žeņšeņa zupas un dzīvu plekšu eksportu uz ES, uzticības veidošanu un sadarbību dzīvnieku labturības jautājumos, pārredzamību, ES liellopu gaļas eksportu uz Koreju, Āfrikas cūku mēra uzliesmojumu Polijā un ES prasību piemērot reģionalizācijas principus, klauzulu “dzimis un audzēts” un ES svaigpiena produktu un augļu un dārzeņu eksportu uz Koreju.

Seulā 2014. gada 10. oktobrī notika **Komitejas sadarbībai kultūras jomā** sanāksme. Komiteja apstiprināja šķīrējtiesas kolēģiju, kas minēta BTN Protokola par sadarbību kultūras jomā 3.a pantā. Puses arī apmainījās viedokļiem par to attiecīgo politiku kultūras jomā un apsprieda kultūras un radošās nozares, mākslinieku rezidences, kā arī kopražojumus audiovizuālajā jomā. Puses vienojās, ka audiovizuālajā jomā jāīsteno vairāki pasākumi, lai uzlabotu kino nozares profesionāļu informēšanu. Jānorāda, ka atbilstīgi Protokolam par sadarbību kultūras jomā Tirdzniecības komitejai nav jurisdikcijas pār protokolu, tādējādi Komiteja sadarbībai kultūras jomā veic visus Tirdzniecības komitejai uzticētos uzdevumus attiecībā uz protokolu.

Briselē 2014. gada 6. novembrī notika **Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (ĢIN) darba grupas** sanāksme. Tika panākts ievērojams progress attiecībā uz reglamenta projektu, ko varēs pieņemt, tiklīdz abas puses būs pabeigušas savas iekšējās procedūras. Abas puses iesniedza un apsprieda to jauno ĢIN sarakstus, kas pievienojamas BTN aizsargāto ĢIN sarakstam.

Briselē 2014. gada 8. decembrī notika **Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības komitejas** sanāksme. Abas puses apmainījās viedokļiem par to vides un darba politiku, tostarp politiku klimata pārmaiņu, vidi saudzējošas izaugsmes un aprites ekonomikas jomā. Komiteja arī pārsprieda vairākus svarīgākos daudzpusējos nolīgumus par vidi un apmainījās ar informāciju par savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību un nelikumīgu mežizstrādi. Tika pārrunāti arī darba jautājumi, tostarp SDO pamatkonvencijas, jo īpaši par biedrošanās brīvību, darba koplīguma slēgšanas sarunām un piespiedu darbu, kā arī pārspriesti negodīgas darba prakses apkarošanas pasākumi. Visbeidzot, komiteja apsprieda starptautisko pamatnostādņu un principu īstenošanu uzņēmumu sociālās atbildības (CSR) jomā.

Seulā 2014. gada 9. decembrī notika **Darba grupas sadarbībai tirdzniecības aizsardzības līdzekļu jomā** sanāksme. Abas puses apsprieda Korejas un ES divpusējās tirdzniecības jomā ieviesto tirdzniecības aizsardzības līdzekļu vispārējo statusu. Puses arī apmainījās viedokļiem par to attiecīgās vispārējās politikas virzienu, tostarp jaunākajām pārmaiņām. Notika arī tehniskā apspriede par dempinga un kaitējuma izmeklēšanu. Visbeidzot, abas puses pārrunāja jaunākos pavērsienus saistībā ar trešo valstu lietām.

Seulā 2014. gada 16. decembrī notika **Pakalpojumu tirdzniecības, uzņēmējdarbības nodibinājumu un elektroniskās tirdzniecības komitejas** sanāksme. Abas puses apsprieda plašu jautājumu klāstu tādās jomās kā pasta un kurjeru pakalpojumi, finanšu pakalpojumi un izplatīšanas pakalpojumi. Attiecībā uz pasta pakalpojumiem puses vienojās kopīgi strādāt, lai sagatavotu tiesiskā regulējuma principus līdz nākamajai Tirdzniecības komitejas sanāksmei.

Komiteja arī pārsprieda ieguldījumu tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, kas paredzēta BTN 7.16. pantā, kā arī vispārīgo uzņēmējdarbības vidi pakalpojumu nozarē.

Tajā pašā dienā, t. i., 2014. gada 16. decembrī, Seulā notika arī **Savstarpējas atzīšanas nolīgumu (SAN) darba grupas** sanāksme. Pirms sanāksmes notika abu pušu inženieru un arhitektu profesionālo apvienību diskusija. Puses apmainījās ar viedokļiem par to attiecīgajām SAN iniciatīvām, ko īsteno ar citām valstīm, un izvērtēja progresu, kas panākts profesionālo apvienību apspriedēs par SAN, tās arī vienojās, ka profesionālās apvienības būtu jānodrošina sadarbību turpināt. Puses piekrita turpināt noderīgo informācijas apmaiņu par SAN, kas noslēgti atbilstīgi abu pušu attiecīgajiem divpusējiem nolīgumiem.

Briselē 2014. gada 16. oktobrī notika **Tirdzniecības komitejas** sanāksme. To kopīgi vadīja bijušais ES tirdzniecības komisārs *Karel De Gucht* un Korejas tirdzniecības, rūpniecības un enerģētikas ministrs *Yoon Sang-jick*. Komiteja izvērtēja divpusējās tirdzniecības attīstību pēc trim BTN īstenošanas gadiem un vienojās, ka BTN ietekme bijusi pozitīva, jo īpaši pilnīgi vai daļēji liberalizētās tirdzniecības jomā, kurā vērojams abu pušu eksporta rādītāju pieaugums. ES atkārtoti pieprasīja grozīt BTN un vienoties par abpusēji izdevīgu grozījumu kopumu. Puses vienojās turpināt pielikuma par ārpustarifa pasākumiem, ko piemēro mehāniskajiem transportlīdzekļiem un to daļām (2.C pielikums), tehnisko grozīšanu, atjauninot ekvivalences tabulās sniegtās novecojušās juridiskās atsauces, lai nodrošinātu uzņēmējiem juridisko noteiktību.

Abas puses informēja par tām aktuālajiem īstenošanas jautājumiem, piemēram, pakalpojumu tirdzniecību, BTN 13.4. panta par daudzpusējiem darba standartiem un nolīgumiem īstenošanu, kā arī par surimi "galvenās sastāvdaļas" interpretāciju. Tika pārspriesti arī citi jautājumi, kas ietekmē divpusējo tirdzniecību, tostarp bioloģisko lauksaimniecības produktu ekvivalence, importa aizliegums, ko Āfrikas cūku mēra dēļ Koreja piemēro cūkgaļai no Polijas, "E" apzīmējuma iespiešana riepās, ES bažas par piekļuvi kosmētikas līdzekļu tirgum un dzīvju plekšu eksports no Korejas uz ES.

Abas puses secināja, ka joprojām ir pilnībā apņēmušās īstenot BTN.

4. BTN 13. NODAĻAS PAR TIRDZNICĪBU UN ILGTSPĒJĪGU ATTĪSTĪBU ĪSTENOŠANA

Briselē 2014. gada 8. decembrī notika Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības komitejas trešā sanāksme.

Atbilstīgi otrajā sanāksmē sagatavotajam kopīgajam paziņojumam darba kārtībā tika atvēlēta vieta līdzpriekšsēdētājiem no Pilsoniskās sabiedrības foruma (*CSF*), kuri sniedza jaunāko informāciju par vietējo konsultantu grupu (*DAG*) darbu. ES izteica atzinību par Korejas *DAG* dalības atjaunošanu, jo īpaši par arodbiedrību un darba devēju plašāku pārstāvību. Komiteja vienojās savas trešās sanāksmes apspriedes kopsavilkumu iesniegt *CSF* trešajā sanāksmē, kas notika nākamajā dienā, t. i., 9. decembrī.

Sanāksmes vides sadaļā apsprieda emisiju tirdzniecības sistēmas, vidi saudzējošu izaugsmi, aprites ekonomiku, kā arī dažus svarīgākos daudzpusējos nolīgumus par vidi. Saistībā ar Korejas emisiju tirdzniecības sistēmas darbības sākšanu 2015. gada 1. janvārī puses uzsvēra, cik svarīga ir turpmāka sadarbība šajā jomā, un ES aprakstīja jaunajos Eiropas un Austrumāzijas oglekļa tirgos pieejamās uzņēmējdarbības iespējas. ES arī sniedza Korejai

jaunāko informāciju par ES paziņojumu attiecībā uz tās pieeju savvaļas augu un dzīvnieku nelikumīgai tirdzniecībai un pašreizējām apspriedēm ar iesaistītajām personām par šīs pieejas stiprināšanas veidiem, tostarp ciešāku sadarbību ar partnervalstīm, savukārt Koreja iepazīstināja ar savu valsts politiku. ES izklāstīja savus galvenos nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības apkarošanas instrumentus, un Koreja paziņoja, ka tiek izstrādāts tiesību akta priekšlikums par nelikumīgi iegūtas koksnes tirdzniecības apkarošanu. Abas puses vienojās, ka apmainīsies ar šo pasākumu īstenošanā gūto pieredzi.

Darba politikas sadaļas sākumā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) eksperts sniedza jaunāko informāciju par SDO pamatkonvenciju (īpaši par piespiedu darbu, biedrošanās brīvību un tiesībām uz darba koplīguma slēgšanas sarunām) un “mūsdienīgo” konvenciju ratifikāciju, kā arī izklāstīja no citām valstīm gūtās atziņas par ratifikācijas šķēršļiem un to pārvarēšanas veidiem. SDO piedāvāja turpināt tehniskās sadarbības nodrošināšanu un konsultēšanu šajā jomā.

Saistībā ar darba jautājumiem Komiteja apsprieda SDO pamatkonvencijas un attiecīgās saistības, ko puses uzņēmušās BTN, t. i., savos tiesību aktos un praksē ievērot SDO pamatprincipus un darba tiesības. Puses vienojās, ka līdz nākamajai Komitejas sanāksmei apmainīsies ar dokumentiem, kuros aprakstīts līdzšinējais progress un turpmāk paredzētie pasākumi virzībā uz SDO pamatkonvenciju un citu “mūsdienīgo” konvenciju ratifikāciju, kā arī veiks informācijas apmaiņu ar *CSF*.

Attiecībā uz sadarbību saskaņā ar BTN 13. pielikumu Koreja un ES apsprieda nesenos notikumus saistībā ar sarunu sākšanu par vides preču nolīgumu un atkārtoja, ka ir apņēmušās šo iniciatīvu īstenot un ka tām šajā jomā ir vērienīgi mērķi. Puses arī apsprieda uzņēmumu sociālo atbildību un iespējamās sadarbības jomas attiecībā uz Korejas vides marķējumu un ES ekomarķējumu. Visbeidzot, ES īsi prezentēja jauno partnerības instrumentu.

Komiteja izteica atzinību par atklāto un konstruktīvo apspriedi tās trešajā sanāksmē un nolēma turpināt dialogu ar *CSF*. Tās pārstāvji provizoriski vienojās, ka ceturrtā sanāksme tiks sarīkota Korejā līdz 2015. gada septembra beigām un ka Komitejai būtu jātiekas pirms Tirdzniecības komitejas sanāksmes.

5. REGULAS (ES) NR. 511/2011 ĪSTENOŠANA

Regula (ES) Nr. 511/2011 (“Aizsargpasākumu regula”) ir ES iekšējais tiesību akts, ar ko īsteno ES un Korejas BTN divpusējo aizsargpasākumu klauzulu.

Kā paredzēts Aizsargpasākumu regulas 3. un 11. pantā, Komisija uzraudzīja Korejas preču importa un eksporta apjoma pārmaiņas jutīgās nozarēs, ko varētu ietekmēt nodokļu atmaksa, piemēram, tādās nozarēs kā autobūve, automobiļu detaļu ražošana, tekstilrūpniecība un plaša patēriņa elektronika. Kopš BTN provizoriskās piemērošanas no 2011. gada jūlija Komisija ik pēc diviem mēnešiem ir nosūtījusi uzraudzības rezultātus dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam un attiecīgajām iesaistītajām personām.

Aizsargpasākumu regulā paredzēta arī iespēja sākt izmeklēšanu par aizsargpasākumu ieviešanu vai ieviest iepriekšējas uzraudzības pasākumus, ievērojot konkrētus regulas nosacījumus. BTN īstenošanas trešajā gadā Komisija šādus pieprasījumus nav saņēmusi.

5.1. No Korejas importēto preču apjoma pārmaiņas Eiropas Savienībā nozarēs, kas tiek uzraudzītas

Turpmāk ir apkopoti uzraudzības rezultāti par trešo BTN īstenošanas gadu. Jānorāda, ka dati par BTN īstenošanas trešo gadu uzraudzības nolūkā salīdzināti ar iepriekšējo 12 mēnešu periodu, tāpēc daži rādītāji var atšķirties no ziņojuma 2. punktā sniegtās vispārējās tirdzniecības analīzes, kurā dati par BTN īstenošanas trešo gadu salīdzināti ar datiem par 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā.

Tāpat jānorāda, ka uzraudzības kontekstā veiktā salīdzinājuma pamatā ir daudzumi, ko importē no Korejas Eiropas Savienībā, t. i., vienības automobiļiem un 1000 kg automobiļu detaļām, tekstilprecēm un elektronikai.

i) Autobūve

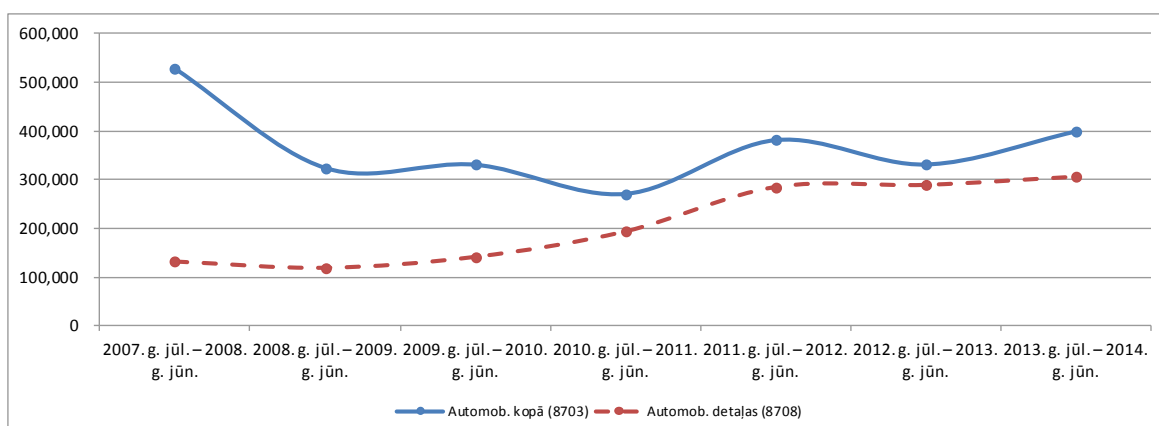
BTN īstenošanas trešajā gadā (no 2013. gada jūlija līdz 2014. gada jūnijam) automobiļu imports no Korejas pieauga par 20 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (no 2012. gada jūlija līdz 2013. gada jūnijam). Pieauguma tendence īpaši attiecas uz automobiļiem ar elektrodzinējiem, lai gan importa apjomi šajā kategorijā nav lieli. Automobiļu ar vidēja un liela tilpuma dzinējiem imports pieauga par 50 %, savukārt automobiļu ar maza tilpuma dzinējiem imports saruka par 7 %. Jānorāda, ka automobiļu imports no Korejas joprojām ir mazāks nekā laikposmā no 2007. gada jūlija līdz 2008. gada jūnijam.

BTN īstenošanas trešajā gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nedaudz, t. i., par 6 %, pieauga automobiļu detaļu importa apjoms. Šis pieaugums ir lielāks nekā BTN īstenošanas otrajā gadā. Tomēr tas liecina, ka pēdējo triju gadu laikā importa apjoms ir stabilizējies.

Korejas imports autobūves nozarē (t. sk. automobiļu detaļas)

(vienības)	2007. g. jūl. – 2008. g. jūn.	2008. g. jūl. – 2009. g. jūn.	2009. g. jūl. – 2010. g. jūn.	2010. g. jūl. – 2011. g. jūn.	2011. g. jūl. – 2012. g. jūn.	2012. g. jūl. – 2013. g. jūn.	2013. g. jūl. – 2014. g. jūn.	Izm. sal. ar iepriekš. gadu
Elektrodzinēji	1	67	3	26	17	57	213	274%
Maza tilp. dzinēji	227,337	162,225	161,858	118,969	208,574	171,256	159,367	-7%
Vidēja/liela tilp. dzinēji	300,443	161,675	168,621	151,604	172,417	159,658	239,042	50%
Automob. kopā (8703)	527,781	323,967	330,482	270,599	381,008	330,971	398,622	20%
Indekss	100	61	63	51	72	63	76	

(1000 kg)	2007. g. jūl. – 2008. g. jūn.	2008. g. jūl. – 2009. g. jūn.	2009. g. jūl. – 2010. g. jūn.	2010. g. jūl. – 2011. g. jūn.	2011. g. jūl. – 2012. g. jūn.	2012. g. jūl. – 2013. g. jūn.	2013. g. jūl. – 2014. g. jūn.	Izm. sal. ar iepriekš. gadu
Automob. detaļas (8708)	131,810	119,002	141,434	193,662	284,750	289,182	305,994	6%
Indekss	100	90	107	147	216	219	232	

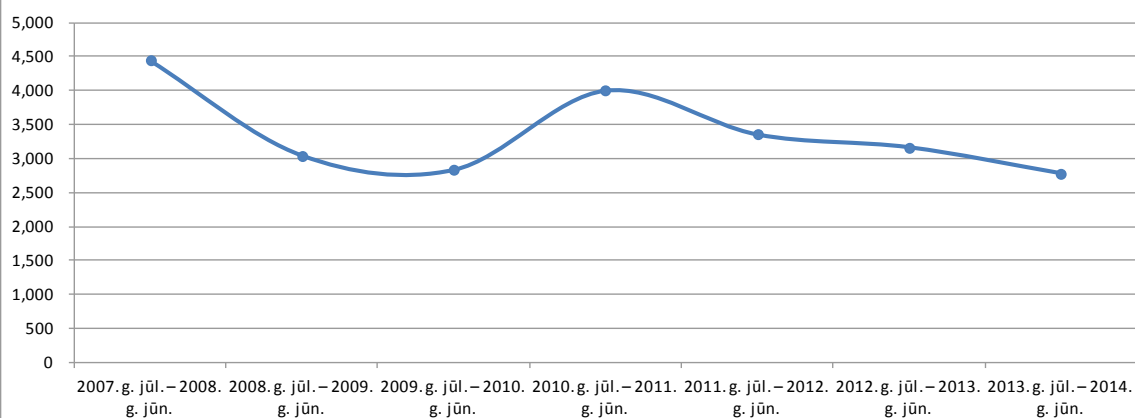
ii) Tekstilrūpniecība

No Korejas importēto tekstilizstrādājumu apjoms BTN īstenošanas trešajā gadā samazinājās par 12 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Šis rādītājs ir salīdzināms ar kritumu par 6 % BTN īstenošanas otrajā gadā salīdzinājumā ar BTN īstenošanas pirmo gadu.

Korejas imports tekstilrūpniecības nozarē

(1000 kg)	2007. g. jūl. – 2008. g. jūn.	2008. g. jūl. – 2009. g. jūn.	2009. g. jūl. – 2010. g. jūn.	2010. g. jūl. – 2011. g. jūn.	2011. g. jūl. – 2012. g. jūn.	2012. g. jūl. – 2013. g. jūn.	2013. g. jūl. – 2014. g. jūn.	Izm. sal. ar iepriekš. gadu
5204	0.3	7.1	9.4	7.5	26.7	5.2	1.7	-67%
5205	78.2	37.3	101.8	1,155.3	715.5	896.7	281.1	-69%
5206	1.7	0.0	0.0	21.0	0.0	0.0	0.8	-
5207	4.5	0.2	0.5	0.2	0.2	0.0	0.6	-
5408	3,832.7	2,677.8	2,226.0	2,385.9	2,226.1	1,953.2	2,086.6	7%
5509	474.2	297.2	388.5	247.9	309.1	159.5	89.6	-44%
5510	33.1	16.8	84.4	166.9	75.2	150.7	322.7	114%
5511	14.6	7.0	20.5	12.1	0.3	0.0	0.1	-
Tekstilrūpniecība kopā	4,439	3,043	2,831	3,997	3,353	3,165	2,783	-12%
Indekss	100	69	64	90	76	71	63	

Tekstilrūpniecība kopā

iii) Elektronika

Lai gan BTN īstenošanas otrajā gadā elektronikas preču imports samazinājās par 13 %, trešajā gadā tas pieauga par 31 %.

Korejas imports elektronikas nozarē								
(1000 kg)	2007. g. jūl. – 2008. g. jūn.	2008. g. jūl. – 2009. g. jūn.	2009. g. jūl. – 2010. g. jūn.	2010. g. jūl. – 2011. g. jūn.	2011. g. jūl. – 2012. g. jūn.	2012. g. jūl. – 2013. g. jūn.	2013. g. jūl. – 2014. g. jūn.	Izm. sal. ar iepriekš. gadu
8519	115	102	41	22	41	37	52	42%
8521	2,164	1,269	1,096	886	669	475	421	-11%
8525	1,932	1,660	1,275	1,427	1,229	1,013	925	-9%
8526	459	411	140	105	111	224	494	120%
8527	505	430	260	507	1,165	2,126	2,945	39%
8528	10,165	7,194	7,095	6,008	6,493	4,581	6,211	36%
Elektronika kopā	15,340	11,066	9,908	8,956	9,707	8,456	11,048	31%
<i>Indekss</i>	<i>100</i>	<i>72</i>	<i>65</i>	<i>58</i>	<i>63</i>	<i>55</i>	<i>72</i>	

5.2. Nodokļu atmaksa

Komisija veica Aizsargpasākumu regulas 11. panta 1. punktā paredzēto uzraudzību arī attiecībā uz nodokļu atmaksu saistībā ar izcelsmes noteikumiem, lai novērtētu importa īpatsvaru Korejas uzņēmumu ražošanas procesos un tādējādi galaražojumu eksportā no Korejas uz ES. Regulas 11. panta 1. punktā ir noteikta procedūra, kas jāīsteno, lai piemērotu Izcelsmes noteikumu protokola 14. pantu par muitas nodokļu atmaksu vai atbrīvojumu no muitas nodokļiem.

Analīzē uzsvars likts uz uzraudzīto produktu importa vērtību 2014. gada pirmajos desmit mēnešos salīdzinājumā ar attiecīgo 2013. gada salīdzināmo periodu, jo par šiem laikposmiem ir pieejami pilnīgi dati.

Elektronikas nozarē Korejas importa pārmaiņas (pieaugums vai kritums) Eiropas Savienībā galvenokārt ir reģistrētas šādās HS apakšpozīcijās iekļautām precēm: 8519.20, 8519.50, 8519.89, 8521.10, 8521.90, 8525.50, 8525.60, 8526.91, 8526.92, 8527.12, 8527.13, 8527.19, 8527.21, 8527.29, 8527.91, 8527.92, 8527.99, 8528.41, 8528.49, 8528.51, 8528.59, 8528.69 un 8528.72. Kopumā imports samazinājās šādās HS pozīcijās: 8521 (-14 %) un 8527 (-

17 %), taču šādās pozīcijās importa apjoms pieauga —8526 (73 %) un 8528 (52 %). Savukārt šādu produktu daļu imports Korejā lielākoties samazinājās: HS 8522 —samazinājās imports no Ķīnas (–10 %) un pieauga imports no Japānas (4 %); HS 8529 —samazinājās imports gan no Ķīnas (–3 %), gan Japānas (–2 %).

Tekstilizstrādājumu nozarē (dzijas un audumi) vērojams būtisks importa kritums precēm, ko klasificē ar HS kodiem 5204 (kokvilnas šujamie diegi) un 5205 (kokvilnas dzija, kas nav paredzēta mazumtirdzniecībai), savukārt ar HS kodiem 5207 (kokvilnas dzija mazumtirdzniecībai), 5408 (audumi no sintētisko pavedienu dzijas), 5509 (sintētisko šāpēlšķiedru dzija), 5510 (mākslīgo šāpēlšķiedru dzija) un 5511 (ķīmisko šāpēlšķiedru dzija) klasificēto preču imports ievērojami pieauga. Uz dzijām attiecas noteikums “Ražošana no ķīmiskajām šāpēlšķiedrām, kas nav kārstas vai ķemmētas vai kā citādi sagatavotas vērpanai”, un saskaņā ar to piemēro gada kvotas.

Attiecībā uz automobiļiem, kurus klasificē ar kodu HS 8703, kopumā tika novērots, ka Korejas imports Eiropas Savienībā samazinājās (vidēji –1 %), lai gan šis kritums neattiecas uz visiem automobiļu tipiem un ir saistīts ar dzinēja tipu un lielumu. Savukārt ar HS kodiem 8707 un 8708 klasificēto automobiļu komponentu imports Korejā no Ķīnas samazinājās par attiecīgi 67 % un 9 %. Ar HS kodiem 8707 un 8708 klasificēto automobiļu detaļu imports Korejā no Japānas saruka par attiecīgi 96 % un 2 %. Dzinēju imports Korejā no Ķīnas samazinājās par 19 % (HS 8407) un par 4 % (HS 8408). Japānas izcelsmes dzinēju imports Korejā samazinājās par 32 % (HS 8407) un pieauga par 24 % (HS 8408).

Pamatojoties uz iepriekš minēto, var secināt, ka nodokļu atmaksas piešķirums produktiem, uz kuriem attiecas īpašās uzraudzības klauzula, acīmredzot nav būtiski ietekmējis ražošanas modeļi Korejā. Konkrētāk, tas nav būtiski palielinājis komponentu importu Korejā no tās kaimiņvalstīm.

6. SECINĀJUMS

ES un Korejas BTN īstenošanas trīs gadi skaidri liecina, ka BTN ir bijusi pozitīva ietekme abās nolīguma pusēs un īpaši Eiropas Savienībā. Salīdzinot ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā, ES preču eksports uz Koreju BTN īstenošanas trešajā gadā ir pieaudzis par 35 %. Lai gan no Korejas importēto preču apjoms bija aptuveni tāds pats kā 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā, BTN īstenošanas trešajā gadā tas par 6 % pārsniedza iepriekšējā gada rādītāju. Sliktāki Korejas eksporta rādītāji ir jāvērtē, ņemot vērā to, ka pēc finanšu krīzes ES vērojams pieprasījuma kritums —ir samazinājies 14 ES galveno piegādātāju importēto preču apjoms, un patiesībā Koreja ir viena no nedaudzajām tirdzniecības partnerēm (vēl arī Turcija un Ķīna), kuru eksports uz ES BTN īstenošanas trešajā gadā pieauga. Tāpēc šķiet, ka BTN ir mīkstinājis krīzes ietekmi uz Korejas eksporta apjomu un ka, ja BTN nebūtu noslēgts, šis rādītājs būtu ievērojami zemāks.

Apskatot to preču divpusējās tirdzniecības pārmaiņas, kas BTN satvarā pilnīgi vai daļēji liberalizētas, šķiet, ka rezultāti ir labāki arī Korejai —pilnīgi liberalizēto preču eksports uz ES ir palielinājies par 21 %, savukārt daļēji liberalizēto preču eksports ir pieaudzis par 26 %.

Arī pilnīgi un daļēji liberalizēto preču eksports no ES uz Koreju ir pieaudzis vairāk nekā vispārējais eksporta rādītājs —pilnīgi liberalizēto preču eksports ir palielinājies par 46 % un daļēji liberalizēto preču eksports —par 37 %.

Lai gan tirdzniecības rezultāti ir ļoti pozitīvi, svarīgākais aspekts joprojām ir BTN pilnīga īstenošana. Pastāv vairāki ar īstenošanu un divpusējo tirdzniecību saistīti jautājumi, piemēram, autotransporta nozarē sarežģījumus joprojām sagādā atlikušie ārpustarifa šķēršļi. Sanitāro un fitosanitāro pasākumu jomā atsevišķu ES eksportētāju problēmu cēlonis ir tas, ka Koreja piemēro ES dalībvalstīm atšķirīgus importa nosacījumus dzīvnieku un augu izcelsmes produktu nozarē, lai gan ES tiesību akti ir pilnīgi saskaņoti. Tas kavē piekļuvi Korejas tirgum, jo ES dalībvalstīm ir jāveic individuālas sarunas. Tomēr ir gūti arī panākumi, piemēram, 2014. gada nogalē tika noslēgts nolīgums par apstrādātu bioloģisko lauksaimniecības produktu ekvivalenci. Tādējādi no 2015. gada 1. februāra apstrādātus bioloģiskos produktus, kas apstrādāti un sertificēti ES, Korejā var pārdot kā bioloģiskus.

Ir redzams, ka BTN īstenošanas struktūra un tās dažādās specializētās komitejas un darba grupas ir operatīvs veids, kā apspriest ar īstenošanu un piekļuvi tirgum saistītās problēmas un meklēt to risinājumus. Komitejas un darba grupas arī nodrošina regulāru platformu apspriedēm par pašreizējām un turpmākajām regulatīvajām pārmaiņām, kā arī to iespējamo ietekmi uz turpmākajiem eksporta rādītājiem.

Lai izstrādātu līdzsvarotu grozījumu kopumu, kas nodrošinās ekonomiskos ieguvumus gan ES, gan arī Korejas eksportētājiem un patērētājiem, lai pilnveidotu BTN un panāktu, ka tas vēl vairāk atvieglo tirdzniecību, apspriedes par BTN grozīšanu turpināsies arī īstenošanas ceturtajā gadā.